

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 10.5.2006
KOM(2006) 197 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

om gennemførelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1830/2003 om sporbarhed og mærkning af genetisk modificerede organismer og sporbarhed af fødevarer og foder fremstillet af genetisk modificerede organismer og om ændring af direktiv 2001/18/EF

BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

om gennemførelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1830/2003 om sporbarhed og mærkning af genetisk modificerede organismer og sporbarhed af fødevarer og foder fremstillet af genetisk modificerede organismer og om ændring af direktiv 2001/18/EF

Indledning

Forordning (EF) nr. 1830/2003¹ ('forordningen') blev vedtaget den 22. september 2003 og fik fuld virkning den 16. april 2004 efter offentliggørelsen af Kommissionens forordning (EF) nr. 65/2004 om indførelse af et system til fastlæggelse og tildeling af entydige identifikatorer til genetisk modificerede organismer².

Forordningens mærknings- og sporingskrav finder anvendelse på produkter, der markedsføres, og som indeholder eller består af genetisk modificerede organismer (GMO'er). Forordningen indeholder også bestemmelser om sporbarhed af fødevarer og foder, der er fremstillet af GMO'er.

Sigtet med sporbarhed ifølge forordningen er at lette:

- kontrol og verifikation af anprisninger på mærkningen
- målrettet overvågning af potentielle virkninger på miljøet
- identifikation og tilbagetrækning af produkter, der indeholder eller består af GMO'er, hvis der konstateres en uforudset risiko for menneskers sundhed eller miljøet

For at sikre sporbarhed og mærkning kræver forordningen, at virksomhederne videregiver og opbevarer nærmere angivne oplysninger om GMO'er på alle stadier i markedsføringen. Bl.a.:

- Virksomhederne skal indføre ordninger og procedurer til identifikation af det efterfølgende og det foregående led i kæden
- for *GMO'er, der er bestemt til udsætning i miljøet (f.eks. frø)*, skal virksomhederne videregive nærmere angivne oplysninger om identiteten (entydig identifikator) for den eller hver af de GMO'er, som et produkt indeholder
- for *GMO'er, der er bestemt til fødevarer, foder eller til forarbejdning*, kan virksomhederne enten videregive de ovennævnte oplysninger eller en erklæring om, at produktet kun må anvendes som fødevarer eller foder eller til forarbejdning, sammen med identiteten af den eller de GMO'er, der *indgår i blandingen*
- for *fødevarer og foder, der er fremstillet af GMO'er*, skal virksomhederne oplyse det efterfølgende led i kæden om, at produktet er fremstillet af GMO'er

---

¹ EUT L 268 af 18.10.2003, s. 24.

² EUT L 10 af 16.1.2004, s. 5.

- virksomhederne skal opbevare oplysningerne i fem år og efter anmodning stille dem til rådighed for myndighederne
- der er fastsat tærskelværdier, under hvilke der ikke kræves mærkning eller sporing, når det drejer sig om utilsigtede eller teknisk uundgåelige spor af visse former for GMO'er og GM-materiale i fødevarer, foder og til forarbejdning

Sigtet med kravet om, at de ovennævnte oplysninger skal videregives og opbevares, er at begrænse behovet for prøvetagning og analyse af produkter, hvortil virksomhederne ikke er forpligtet efter forordningen. For at fremme samordning af medlemsstaternes tilgang til kontrol og tilsyn har Kommissionen ikke desto mindre opstillet tekniske retningslinjer for prøvetagnings- og analysemetoder³.

Med hensyn til forordningens krav skal det bemærkes, at der på tidspunktet for færdiggørelsen af denne rapport blev vedtaget en afgørelse om de dokumentationskrav, der skal gælde i forbindelse med international handel med *GMO'er bestemt til fødevarer eller foder eller til forarbejdning*⁴. Afgørelsen blev truffet som led i Cartagena-protokollen om biosikkerhed (tredje partsmøde, 13.-17. marts 2006, i Curitiba, Brasilien).

Ifølge denne afgørelse skal protokolparterne sikre, at den dokumentation, der ledsager internationale forsendelser af kommercielt fremstillede GMO'er, angiver identiteten af de i forsendelsen indeholdte GMO'er, forudsat at der er nøjagtig information herom. Hvis den nøjagtige identitet af GMO'erne i en forsendelse ikke kendes, bør det fremgå af dokumentationen, at forsendelsen "kan indeholde" GMO'er, og identiteten af de eventuelt forekommende GMO'er bør angives.

Afgørelsen er i tråd med sporbarhedskravene i forordningen, særlig dens artikel 4, stk. 3. Gennemførelsen af afgørelsen vil blive taget op til revision i 2012⁵, hvor der skal tages stilling til, om det er muligt at gøre kravet om nøjagtig information om identiteten af GMO'er i internationale forsendelser alment gældende. I denne sammenhæng bør erfaringerne med gennemførelsen af forordningen kunne give nyttige oplysninger.

Samspelet med forordning (EF) nr. 1829/2003

Forordning (EF) nr. 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer⁶ blev udarbejdet samtidig med forordning nr. 1830/2003 og blev også vedtaget den 22. september 2003. Det er meningen, at de to forordninger skal fungere sammen, og de er indbyrdes afhængige, hvad nogle af kravene angår. Forordning nr. 1830 indeholder således bestemmelser om sporbarhed for alle fødevarer og foderstoffer, som er omfattet af forordning nr. 1829. Disse sporbarhedskrav er af fundamental betydning, når mærkningen af slutproduktet må baseres på de videregivne oplysninger, fordi der ikke er detekterbart GM-materiale i de pågældende produkter.

Tilsvarende indeholder kapitel III, afdeling II, i forordning (EF) nr. 1829/2003 mærkningskravene for fødevarer og foderstoffer, der er fremstillet af GMO'er, som er omfattet af sporbarhedskravene i forordningens artikel 5. Herudover opstiller forordning (EF)

³ EUT L 348 af 24.11.2004, s. 18.

⁴ Artikel 18, stk. 2, litra a), i Cartagena-protokollen om biosikkerhed.

⁵ Sjette partsmøde under Cartagena-protokollen om biosikkerhed.

⁶ EUT L 268 af 18.10.2003, s.1.

nr. 1829/2003 tærskelværdier for fødevarer og foderstoffer, under hvilke utilsigtede spor af sådanne produkter er undtaget fra forordningens mærkningskrav. I forordningen anvendes de samme tærskelværdier som grundlag for den samme undtagelse fra forordningens egne mærknings- og sporbarhedskrav, hvilket sikrer en sammenhængende og konsekvent tilgang på fællesskabsplan.

I forordningens artikel 12 hedder det: 'Senest den 18. oktober 2005 forelægger Kommissionen en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af forordningen, navnlig med hensyn til artikel 4, stk. 3'.

I dette øjemed udarbejdede Kommissionen et spørgeskema om gennemførelsen, opdelt i følgende afsnit:

- Bestemmelser om sporbarhed
- Bestemmelser om mærkning
- Undtagelser fra bestemmelserne om sporbarhed og mærkning
- Tilsyns- og kontrolforanstaltninger
- Andre spørgsmål

Spørgeskemaet blev udsendt til alle de kompetente myndigheder og til relevante interesseparter fra alle sektorer, herunder medlemmer og sammenslutninger af fødevarer-, foder- og frøbranchen, handelspartnere, ngo'er og relevante regeringskontorer i medlemsstaterne. Bilag 1 indeholder en liste over respondenterne.

Ved udarbejdelsen af rapporten er der taget hensyn til svarene på spørgeskemaet såvel som til andre oplysninger, som Kommissionen har modtaget og indsamlet fra datoen for forordningens anvendelse til i dag.

Forordning (EF) nr. 1829/2003 indeholder et lignende krav (artikel 48) om, at Kommissionen senest den 7. november 2005 skal udarbejde en rapport på baggrund af erfaringerne med forordningen. Kommissionen har taget det ovennævnte samspil mellem de to forordninger i betragtning og har forsøgt at undgå overlapninger mellem de to rapporter.

Fødevarereproduktions- og distributionskæderne

Den europæiske fødevarerindustri og -detailhandel er stadig tilbageholdende med at markedsføre GM-fødevarer af frygt for negative reaktioner fra forbrugernes side. Som følge heraf markedsføres der kun et begrænset antal produkter, og anvendelsen af importeret GM-materiale i fødevarerprodukter er beskedent.

Den europæiske industri erkender, at markedskræfterne drives af forbrugernes og offentlighedens holdning, og at sikkerhed for et højt sundheds- og miljøbeskyttelsesniveau er en forudsætning for, at GM-produkter kan markedsføres. Industrien synes for tiden at ville imødekomme detailhandlernes/forbrugernes efterspørgsel efter ikke-GM-produkter og søger derfor at undgå at købe ingredienser, der indeholder eller er fremstillet af GMO'er.

Vores handelspartnere synes ikke at dele denne opfattelse. En stor fødevarereksportør i et tredjeland har således erklæret, at den ikke længere eksporterer forarbejdede

fødevarerprodukter til EU. Den fremfører, at dette ikke så meget skyldes markedsefterspørgslen, men snarere den byrde, lovgivningen medfører, herunder forordningens bestemmelser om sporbarhed.

En branchesammenslutning i et tredjeland har erklæret, at mange selskaber, der markedsfører fødevarerprodukter i EU, ikke længere anvender internt produceret GM-sojaolie og -proteiningredienser for at undgå forordningens efter deres mening besværlige og dyre sporbarhedskrav. Den har også erklæret, at kravene efter sigende har ført til en nedgang i eksporten af certificerede økologiske varer, der indeholder sojamateriale. Dette problem har man tilskrevet den 'restriktive' tærskelværdi på 0,9% for utilsigtet forekomst.

En anden fødevarerammenslutning fremfører også, at mærknings- og sporbarhedskravene resulterer i yderligere administrative og økonomiske omkostninger, og peger især på, at det for de små fødevarereksportører har medført en uacceptabel byrde. Den peger også på, at uoverensstemmelser mellem nationale regler og divergerende håndhævelsesmetoder i de forskellige medlemsstater kan være med til at øge regelbyrden i forbindelse med handelstransaktioner.

Også et ministerium i en oversøisk regering fremfører i sin besvarelse af spørgeskemaet, at forordningen udgør en handelshindring, fordi den er for restriktiv og afskrækker fabrikkerne fra at markedsføre GM-produkter. Det skal imidlertid bemærkes, at de foreliggende data – og navnlig GM-produkternes relevante markedsandel i **foder**distributionskæden – ikke bekræfter denne opfattelse, men tværtimod synes at vise, at handelsmønstrene for **GM-fødevarer** stort set er markeds(forbruger)drevet.

Det samme ministerium fremfører også, at den europæiske industris uvilje mod at tilbyde forbrugerne GM-produkter, nogle medlemsstaters mangelfulde gennemførelse af forordningen og forsinkelser i godkendelsen af nye produkter har gjort det meget vanskeligt at indhente relevante oplysninger om gennemførelsen af forordningen, især hvad artikel 4, stk. 3, angår. Ministeriet fremfører yderligere i sin besvarelse, at det er vanskeligt for interesseparterne at give praktiske oplysninger til brug for rapporten (som middel til at forbedre sammenhængen i forordningen), da de endnu ikke har de fornødne erfaringer med dens gennemførelse.

USA's regering (og visse fødevarerammenslutninger i tredjelande) har navnlig fremført, at Europa-Kommissionen sammen med handelsparterne bør finde frem til en løsning med større harmonisering og en eller anden form for gensidig anerkendelse af handelen med GM-produkter, så de små virksomheder lettes for disse administrative byrder. De mener navnlig, at der er brug for vejledning i dokumentationskravene, da dette vil kunne bidrage til en mere konsekvent gennemførelse. Det skal bemærkes, at Kommissionen har deltaget aktivt i og til stadighed er åben over for internationale drøftelser med sine handelspartnere, men at USA's regering siden 2002 ikke har vist vilje til at deltage i bilaterale drøftelser om spørgsmål vedrørende GMO'er.

Hvad angår det begrænsede antal fødevarerprodukter, der markedsføres aktuelt, hedder det fra visse ngo-grupper, at mærkningsreglerne generelt har en positiv virkning, idet de har gjort det nemmere for forbrugerne at træffe et informeret valg.

De mener imidlertid også, at det er uacceptabelt og vildledende, at sporbarhed for produkter (mælk, kød, æg, uld mv.) fra dyr, der er fodret med GM-materiale, er udelukket fra forordningens anvendelsesområde. De opfatter dette som et 'smuthul', som undergraver hele

mærkningssystemets troværdighed. Det skal bemærkes, at mærkning og sporbarhed af sådanne produkter blev drøftet indgående af både Rådet og Europa-Parlamentet i forbindelse med forberedelsen af forordningen, men at krav om indføjelse af krav herom i forordningen ikke blev godkendt.

Foderproduktions- og distributionskæderne

Størstedelen af de GM-produkter, der markedsføres i Europa, er bestemt til dyrefoder og hidrører fra importerede varer, især sojabønner, der enten indeholder eller er fremstillet af GMO'er. Der importeres hvert år flere millioner tons sojamateriale i EU, især fra USA, Argentina og Brasilien. En stor del af sojaafgrøderne i disse lande er genmodificerede, og leverancerne til Fællesskabet vil derfor uundgåeligt indeholde GM-sojamateriale.

Nogle handelspartnere erklærer, at det ikke er muligt at videregive de oplysninger, der kræves ifølge forordningen, da sojabønner, der eksporteres i en given forsendelse til anvendelse som foder, ofte er blandet fuldstændigt op i USA's varehåndteringssystem (og i øvrigt også kan indeholde sojabønner fra Canada). Dette synspunkt er temmelig overraskende, i betragtning af at den europæiske foderstofbranche og de berørte myndigheder har rapporteret, at de importerede forsendelser af sojabønner har været ledsaget af de korrekte oplysninger (i overensstemmelse med forordningen). Endvidere har medlemmer af den europæiske foderstofbranche erklæret, at forordningens krav ikke har ændret salget af dyrefoder, selv om mange anser bestemmelserne for at være besværlige og unødvendige. Interessant nok har kontakter i industrien peget på, at visse sojamøller, der maler ikke-GM-sojabønner, har haft vanskeligheder ved at sælge varen, da køberne ikke er beredt på at betale de ekstra omkostninger.

På nuværende tidspunkt tegner Monsanto 'Round-up Ready' sojabønner sig for størstedelen af de GM-sojabønner, der dyrkes i Amerika og også i verden som helhed. Denne sort er det eneste GM-soja-produkt, hvortil der er givet fællesskabsgodkendelse (til import og anvendelse i fødevarer og foder). Da der således stort set kun findes én sort, ser det ikke ud til, at kravene om sporbarhed og mærkning har medført store problemer. Denne situation kan imidlertid ændre sig, efterhånden som der godkendes yderligere GM-sojabønnesorter i eksportlandene.

Mærkning og sporbarhed af GM-frøprodukter til dyrkning

Dyrkning af GMO'er finder kun sted i et lille mindretal af medlemsstaterne, dog dyrkes Bt-majs kommercielt (ca. 60 000 ha) i visse områder af Spanien. Denne og andre GM-majssorter dyrkes også i Frankrig, Tyskland, Den Tjekkiske Republik og Portugal, men i langt mindre målestok. Produkterne af disse afgrøder anvendes for størstedelen til foder i landbrugsbedriften, mens en mindre del går til stivelsesindustrien. Kun meget få, hvis overhovedet nogen, at disse GM-majsprodukter eksporteres.

Ifølge rapporterne, der bygger på mangeårige erfaringer hos både landbrugere og aktører i de efterfølgende led, ser det ikke ud til, at markedsføring af 'internt producerede' GM-produkter har skabt problemer (det skal dog bemærkes, at størstedelen af produkterne forbliver på landbrugsbedriften). Kravet om mærkning af GM-frøpartier synes at være efterkommet, selv om der har været rapporteret om problemer med 'fortolkningen' og beregningen af utilsigtet forekomst af GMO'er i konventionelle frøpartier.

Plantebioteknologiindustriens erfaringer (teknologiudbydere og -brugere, herunder frøselskaber) har hidtil været ret begrænsede, da landbrugerne i EU ikke har haft generel adgang til GM-afgrødesorter til kommerciel dyrkning. Ikke desto mindre hedder det fra industrien, at der ikke har været alvorlige problemer med fortolkningen af forordningen, og i lande, hvor der er adgang til GM-sorter (især i Spanien), har man ikke haft særlige problemer med at gennemføre forordningen. Det ser således ud til, at kravene om dokumentation for transaktioner og mærkning af GM-sorter er blevet efterkommet som en standardprocedure i industrien. Disse krav synes imidlertid at have øget de administrative forpligtelser og de dertil knyttede omkostninger (der foreligger dog ikke nogen konkrete tal).

Håndhævelse af forordningen

Mange nationale myndigheder - ligesom organisationer fra andre sektorer - har ment, at der har været utilstrækkelig tid til at samle relevant erfaring og information om gennemførelsen af forordningen. Ikke desto mindre mener langt størstedelen af medlemsstaterne, at forordningens krav har haft en positiv effekt, hvad angår tilrådighedsstillelse af relevant information, forbrugernes valgmuligheder og de nødvendige sikkerhedsgarantier. Nødvendigheden af disse krav fremhæves navnlig af de medlemsstater, hvor den økologiske produktion anses for at være vigtig. Andre medlemsstater mener, at forordningen bør skærpes for importerede varer, med strengere kontrolforanstaltninger til sikring af, at bestemmelserne overholdes.

Nogle medlemsstater har rapporteret vanskeligheder med prøvetagning og analyse og peger i denne forbindelse på, at metoderne er komplicerede, navnlig når det drejer sig om at detektere utilsigtet forekomst. I henstilling 2004/787/EF hedder det, at "resultaterne af den kvantitative analyse bør udtrykkes som procentdelen af genmodificerede DNA-kopier i forhold til antallet af taxonspecifikke DNA-kopier, beregnet på grundlag af haploide genomer". Der er imidlertid stadig uklarhed om, hvilke enheder GM-indholdet bør udtrykkes i, og nogle medlemsstater mener, at der er brug for omregningsfaktorer, så samme fremgangsmåde kan følges, uanset om GM-indholdet udtrykkes i forhold til DNA, vægt eller frøantal. Yderligere spørgsmål af denne art har drejet sig om indførelsen af 'stacked-gene' sorter af GM-afgrøder, og man har anmodet om at få dette aspekt afklaret.

Den tilgang til tilsyn og kontrol, mange medlemsstater følger, synes at bestå i, at prøvetagning og analyse finder sted på stikprøvebasis eller gennemføres i tilfælde, hvor der er mistanke om at mærkningen af et produkt ikke er korrekt. Nogle af medlemsstaterne har fundet Kommissionens henstilling om prøvetagning og analyse nyttig, mens andre har rapporteret, at den enten er for detaljeret eller for vag. Nogle medlemsstater har også peget på, at der for at sikre en ensartet tilgang til prøvetagning og analyse snarere er brug for lovgivning end for retningslinjer. Andre har bedt om en praktisk 'håndbog' som middel til at sikre, at forordningen gennemføres ensartet. Det er også blevet fremhævet, at medlemsstaterne i højere grad bør udveksle information og erfaringer for at sikre en ensartet tilgang.

Medlemsstaternes rapporter synes at vise, at operatørerne i forbindelse med en given transaktion stiller de oplysninger til disposition, der kræves efter forordningen, selv om det i nogle tilfælde ser ud til, at dokumentationen ikke foreligger på papir. Nogle få medlemsstater har endvidere rapporteret, at der ikke altid er anført entydige identifikatorer i den dokumentation fra eksportører, der ledsager bulkforsendelser af GMO-holdige produkter. Visse medlemsstater har også peget på, at importørerne i begyndelsen var tilbageholdende med at videregive den relevante dokumentation til de efterfølgende operatører, men at denne situation har forbedret sig dramatisk, efterhånden som erfaringerne er vokset.

En medlemsstat har også rapporteret om en situation, hvor engrossælgerne ikke havde videregivet de nødvendige oplysninger til de næste led i kæden. Også dette blev tilskrevet manglende erfaring og er siden bragt i orden. Medlemsstaterne synes således at være fuldt på det rene med, at det er nødvendigt at have adgang til den korrekte information ved starten af distributionskæden, hvis systemet skal fungere effektivt gennem hele kæden. Nogle af medlemsstaterne mener tydeligvis, at et harmoniseret format for dokumentationen ville hjælpe både operatørerne og de nationale myndigheder med gennemførelsen og håndhævelsen og bidrage til, at disse problemer kan undgås. Repræsentanter for industrien og handelspartnerne mener på den anden side ikke, at der er behov for harmoniserede dokumenter, men at den relevante information kan angives tilstrækkeligt klart på de foreliggende handelsdokumenter.

Omvendt har andre medlemsstater rapporteret, at der ikke har været problemer med fortolkning, gennemførelse og håndhævelse af forordningen. De peger på, at fødevarer- og foderindustrien allerede for længe siden har gennemført generelle mærknings- og sporbarhedsregler, og at der derved er indhentet betydelige erfaringer med disse regler. Forordningen betragtes derfor i det væsentlige som en udvidelse af disse regler. Med hensyn til mærkning af blandinger af GMO'er synes der dog at have hersket nogen uklarhed.

Af andre emner, der er rapporteret fra andre sektorer, er spørgsmålet om, hvordan man på pålidelig måde kan detektere forekomsten af ikke-godkendte GMO'er i bulkforsendelser og andre produkter, og hvordan man kan håndhæve mærknings- og sporbarhedskravene, hvis produkterne ikke indeholder DNA og protein. Der synes endvidere at have været vanskeligheder med at konstatere oprindelsen til sådanne produkter, når man har forsøgt at afgøre, om de er afledt af GM-materiale.

Nogle medlemsstater har rapporteret, at de finder omkostningerne ved prøvetagning og analyse for høje, og har anmodet om, at de tages op til revision. Herudover har andre nationale myndigheder rapporteret, at korrekt analyse af bulkforsendelser er for tidskrævende, hvilket navnlig skaber problemer, når der er tale om fordærvelige varer. Nogle myndigheder har også peget på mangelen på tilgængeligt referencemateriale som årsag til forsinkelser, men uden at nævne konkrete produkter. Det skal bemærkes, at anmelderne ifølge forordning (EF) nr. 1829/2003 skal angive i deres anmeldelser (også for allerede eksisterende produkter), hvor der er adgang til referencemateriale.

Konklusioner

Størstedelen af interesseparterne har peget på, at forordningen kun har været i kraft i begrænset tid, og at erfaringerne med dens gennemførelse derfor er yderst beskedne. Mangelen på erfaringer skyldes også, at der kun er et meget begrænset antal GM-produkter på EU's marked. Realistisk set må denne rapport derfor anses for at være rent foreløbig. Der er brug for yderligere erfaringer og rapportering, for at vi kan danne os et sandt billede af, hvordan forordningen gennemføres.

Til trods for de ovenstående bemærkninger ser det ud til, at forordningens bestemmelser anvendes korrekt. Der har været en række begynderproblemer, men de synes stort set at være løst.

Mange interesseparter har peget på behovet for specifikt at løse problemet med utilsigtet forekomst af 'ikke-godkendt' GM-materiale, særlig hvad detektionsmetoderne angår. Det skal imidlertid gøres klart, at forordningen kun omfatter GM-produkter, som er EF-godkendt til markedsføring. Kommissionen behandler fortsat dette spørgsmål (via sit Fælles

Forskningscenter - FFC), og disponible oplysninger om GMO'er, der er godkendt i andre lande, vil blive registreret i et fællesskabsregister, jf. forordningens artikel 9, stk. 3.

Nogle interesseparter har fremhævet, at prøvetagnings- og detektionsretningslinjerne i Kommissionens henstilling er nyttige, mens andre mener, de er komplicerede og vanskelige at anvende. Sandheden er, at prøvetagning og detektion er komplekse emner, og at der forud for forordningens ikrafttræden kun var udviklet et begrænset antal metoder på dette område. FFC og Det Europæiske Net af GMO-laboratorier (ENGL) har siden hen udviklet en metodologi for prøvetagning af bulkforsendelser af korn, og denne metode er siden blevet godkendt som en international standard. FFC og ENGL fortsætter arbejdet med at validere specifikke detektionsmetoder for individuelle GMO'er, men dette arbejde er tidskrævende (og dyrt) som følge af den store nøjagtighed og præcision, validering indebærer. Det er imidlertid klart, at arbejdet med dette spørgsmål skal og vil fortsætte i fremtiden.

Nogle handelspartnere fremfører fortsat, at forordningen medfører for store administrative byrder. Forordningen synes ikke at have haft følger for importen af sojabønner og majs, herunder produkter heraf såsom sojaskrå og majsglutenfoder. I praksis har forbruger- og markedsefterspørgslen efter især fødevarer haft langt større konsekvenser end forordningens bestemmelser, når det drejer sig om handelen med GM-holdige produkter. Den største handelshindring er fortsat, at godkendelsessystemet for GMO'er ikke er synkroniseret mellem de forskellige lande. Nogle handelspartnere har været i stand til at løse dette problem for ikke at afbryde handelen, mens andre synes at være ude af stand til eller uvillige til at løse problemet.

Det er imidlertid klart, at der endnu kun foreligger begrænsede oplysninger om og erfaringer med gennemførelsen af forordningen. Kommissionen vil derfor efter en periode på yderligere 24 måneder udarbejde endnu en rapport, så den kan give et mere fuldstændigt billede af gennemførelsen.

BILAG I

Department for Environment, Food and Rural Affairs, United Kingdom

State Veterinary and Food Administration of the Slovak Republic

Central Control and Testing Institute for Agriculture (Slovak Republic)

Ministry of Agriculture, Forestry and Food (Slovenia)

Ministry of Health (Slovenia)

Ministry for the Environment and Spatial Planning (Slovenia)

National Food Administration (Sweden)

Swedish Board of Agriculture

Swedish Work Environment Authority

Directorate-General for Veterinary Services (Portugal)

Directorate-General for Crop Protection (Portugal)

DGFCQA - Directorate-General of Food Quality Inspection and Control (Portugal)

Ministry of Health, Welfare and Sport (Netherlands)

Ministry of Agriculture, Nature and Food Quality (Netherlands)

Ministry of Housing, Spatial Planning and the Environment (Netherlands)

Malta Environment and Planning Authority

Malta Standards Authority

Ministry of the Environment (Lithuania)

Ministry of Agriculture and Rural Development (Hungary)

Ministry of Rural Development & Food- Directorate of Processing, Standardization and Quality Inspection (Greece)

Ministry of Development, Hellenic Food Safety Authority (Greece)

Ministry of Economy and Finance, General Chemical State Laboratory, Food Division (Greece)

Board for Gene Technology (Finland)

Ministry of Trade and Industry (Finland)

National Food Agency (Finland)

Customs Laboratory (Finland)

Plant Production Inspection Centre (Finland)

National Product Control Agency for Welfare and Health (Finland)

Sub-directorate-General for the Means of Livestock Production (Spain)

Ministry of Health and Consumer Affairs: Spanish Agency for Food Safety (Spain)

Ministry of Agriculture, Fisheries and Food (Spain)

Veterinary and Food Board (Estonia)

Danish Veterinary and Food Administration

Danish Plant Directorate

German Federation for Food Law and Science

Ministry of the Environment (Czech Republic)

Ministry of Agriculture (Czech Republic)

Central Institute for Supervising and Testing in Agriculture (Czech Republic)

Reference laboratory for GMO identification and DNA fingerprinting (Czech Republic)

Research Institute of Crop Production (Czech Republic)

Ministry of Health (Cyprus)

Department of Agriculture (Cyprus)

Federation of European Food Additives and Food Enzymes (Belgium)

FPS Public Health, Food Chain Safety and Environment (Belgium)

FAVV/AFSCA (Belgium)

Greenpeace

FEDIS – La Fédération belge des entreprises de distribution

FEDIMA (Federation of the European Union Manufacturers and Suppliers of Ingredients to the Bakery, Confectionery and Patisserie Industries)

European Association for Bio-industries (EuropaBio)

ELC – Federation of European Food Additives and Food Enzymes Manufacturers

CIAA - The Confederation of Food and Drink Industries of the European Union

BEUC - The European Consumers' Organisation

The National Association for the Speciality Food Trade, Inc., New York, USA

Nestlé

US Government

American Soybean Association

Florigene (Australia)